

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Hietanen, A., Lahtinen, N. (2013) Vihreä keidas-pilotti kehitti pedagogisen toimintamallin asteiden välisestä yhteistyöstä. Teoksessa Briitta Hiitola (toim.) KOULLI-hanke. Koulutuksen Innovaatio & Integraatio 2010-2013. Omnian julkaisuja C 13. Espoo: Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, 38-41.

URL: https://www.omnia.fi/sites/default/files/koullii_loppuraportti.pdf

VIHREÄ KEIDAS-PILOTTI KEHITTI PEDAGOGISEN TOIMINTAMALLIN ASTEIDEN VÄLISESTÄ YHTEISTYÖSTÄ

Auli Hietanen ja Nina Lahtinen

Vihreä keidas on Koulii -hankkeen pilotti, jonka muodostavat Laurea-ammattikorkeakoulun estenomiopiskelijat sekä Omnian aikuis- ja ammattiopiston kauneudenhoitoalan ja ravitsemusalan opiskelijat. Vihreä keidas kehittää yhteistyössä kauneus- ja hyvinvointipalveluja Suurpellon asukkaille palvelumuotoilun periaatteiden mukaisesti.

Vihreä keidas -pilotissa toimivat opettajat ja opiskelijat tiiminä. Tavoitteena on luoda innovatiivinen malli yhteistyöstä sekä uusi tapa tarjota kauneus- ja hyvinvointipalveluja. Suurpelto toimii living lab (käyttäjälähtöinen tutkimuskonsepti) ympäristönä projektille. Palveluja kehitetään palvelujen muotoilun teoreettisen viitekehyksen avulla. Palveluja voidaan suunnitella ympäristössä, joka mahdollistaa ihmisten yhteistyön uudella tavalla. Mielikuvittelua ja kokemusta hyödyntäen muodostetaan uusia palvelumalleja (Meroni ja Sangiorgi 2011, 207).

Vihreän keitaan yhteistyö on muotoutunut erilaisten toimintojen ja kokeilujen innoittamana hyvinvointipalvelujen konseptiksi. Syksynä 2011 ja 2012 toteutettiin yhteensä viisi hyvinvoinnin teemailtapäivää Suurpellossa. Suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat Omnian ja Laurean opiskelijoista kootut tiimit. Opettajat toimivat ohjaajina ja taustatukena. Hankkeessa toteutui Laurean kehittämällä oppimisen malli (Raij, 2007), aluekehitys, monialaisuus sekä eri koulutusasteiden välinen yhteistyö.

Hyvinvointiprojektit syksyllä 2011

Syksyn 2011 projekti alkoi yhteisellä kick-off tilaisuudella Laurean Tikkurilan toimipisteessä. Läsnä oli 58 kauneusalan opiskelijaa, jotka muodostivat monialaisia tiimejä. Osa tiimeistä toteutti Koulii -hankkeen puitteissa hyvinvoinnin teemailtapäiviä Suurpellossa ja osa työstä muita hankkeita. Teemailtapäiviä Suurpellossa toteutettiin kolme. Niiden aiheina olivat ihonhoito, kauneus ja hyvinvointi. Opiskelijat hyödynsivät tilaisuuksissa omia osaamisalueitaan sekä loivat kontakteja yhteistyöyhtiönsä. Projektin purku- ja palautetilaisuus pidettiin

Espoossa Omnian toimipisteessä.

Opiskelijoilta kerätyn palautteen mukaan opiskelutapa oli uusi ja erilainen. Projekti opetti yhteydenpidon ja tiimien tapaamisten tärkeyttä. Toisaalta välimatkat ja ajankäyttö kahden oppilaitoksen välillä koettiin haastavaksi. Kokonaisuutena yhteistyötä pidettiin mielenkiintoisena. Jokainen sai vastuuta ja projekti pystyi työstämään sekä ryhmässä että itsenäisesti. "Itselleni uudenlainen opiskelutapa. Oli hienoa verkostoitua uusien ihmisten kanssa ja luoda suhteita toiseen kouluun"

Hyvinvointitapahtuminen opiskelijapohja laajenee syksyllä 2012

Syksyllä 2012 hyvinvointitapahtumia toteutettiin kaksi. Tällä kertaa mukana olivat Laurean estenomiopiskelijat ja Omnian aikuisopiston kosmetologiopiskelijat sekä hotelli-, ravintola- ja cateringalan opiskelijat. Opettajia oli sekä Laureasta että Omnian kaksista. Hyvinvointitapahtumat toteutettiin Suurpellon Infopaviljongissa, jonka alueen asukkaat ovat oppineet tuntemaan hyvin ja joka sijaitsee lähellä suosittua Angry Birds lastenpuistoa. Ensimmäisen tapahtuman aiheena oli hyvinvointi ja toisen pikkujoulut. Molemmissa tapahtumissa kosmetologiopiskelijat

HYVINVOINTITAPAHTUMINEN PURKU- JA PALAUTETILAISUUS OMNIASSA 25.10.2011

HYVINVOINTITAPAHTUMA SUURPELLOSSA 20.11.2012

tekivät pieniä hemmotteluhoitoja, kuten intialaista päänhieronta. Estenomiopiskelijat toimivat emäntinä ja jakoivat tietoa ihon- ja hiustenhoidosta. Ravitsemuspuolen opiskelijat olivat valmistaneet herkullisia suupaloja tapahtumisen teemaan sopivaksi.

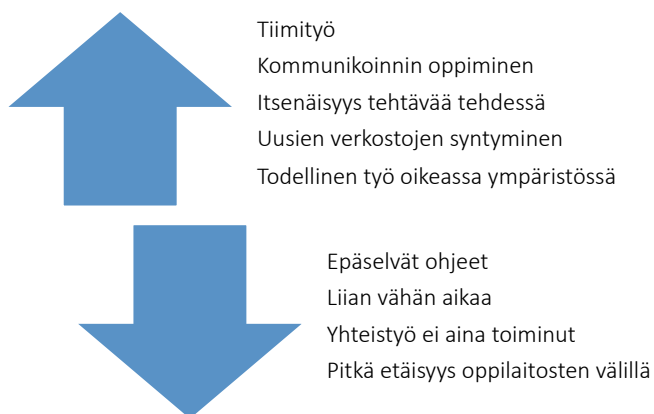
Opiskelijat toimivat hyvin yhteistyössä. Ensimmäinen yhteinen tapaaminen oli Laurean Tikkurilan toimipisteessä, jossa suunnittelu käynnistettiin tapahtumatiimien vapaalla keskustelulla. Tulokset ja ideat sekä tehtävänjako koottiin fläppitaululle. Opiskelijat perustivat Facebook-ryhmät, jossa suunnittelua jatkettiin sujuvasti välimatkoista huolimatta. Tapahtumissa kaikki opiskelijat olivat innostuneina ja sitoutuneina mukana. Tällä kertaa

tapahtumisen purku tapahtui oppilaitoksissa oman ryhmän kanssa. Laurean opiskelijat esittelivät tapahtuman toisille estenopiskelijoille Powerpoint-esityksenä ja kirjoittivat työstään loppuraportin. Omniassa opiskelijat esittelivät tapahtumassa tekemänsä työt muille ryhmän opiskelijoille ja projektit analysoitiin suullisesti. Kokemukset ja palautteet olivat yhtenäiset edellisten tapahtumien kanssa. Yhteistyö koettiin uutena ja innostavan tapana oppia. Projektissa sai myös toteuttaa omia ideoita sekä toimia tiimissä.

Pedagoginen malli

Vihreän keitaan toiminnassa kiinnostavinta oli kahden oppilaitoksen välinen yhteistyö. Sen kehittäminen muodostuikin pilotin keskeiseksi tavoitteeksi. Kokemuksia kerättiin koko pilotin toiminnan ajan ja opiskelijoiden palautteiden perusteella huomiointiin toiminnan kriittisiä kohtia. Saadun kokemuksen ja palautteiden perusteella muodostettiin asteiden välisestä yhteistyöstä pedagoginen malli, jossa huomioidaan oppilaitosten erilaiset tavoitteet ja käytänteet.

Projektien analysoinnissa pohdittiin paljon toiminnan kohdetta (Kerosuo 2006, 88) ja päädyttiin tulokseen, jossa konkreettinen ja käytännönläheinen kohde mahdollistaa eri oppilaitoksista tulevien opiskelijoiden ja opettajien yhteisen työskentelyn. Myös Savonmäki (2007, 91) tuo esiin yhteisen kohteen tärkeyden, kun halutaan ylittää opettajien välillä olevia, usein näkymättömiäkin, rajapintoja. Tuomi-Gröhn (2002, 32-33) puhuu rajavyöhykkeestä ja rajavyöhyketoiminnasta tarkoittaen kahden toimintajärjestelmän, esimerkiksi oppilaitoksen ja yrityksen, rajapinnalla olevaa toimintaa. Raja voi olla esimerkiksi raken-

teellinen, tiedollinen tai taidollinen, kulttuurinen, psykologinen tai maantieteellinen (Lyytinen, Marttila & Kautonen 2008, 6-10). Omnian ja Laurean opettajien ja opiskelijoiden välillä on monenlaisia rajapintoja, jotka ovat ylitettävissä, kun yhteistyön suunnitteluun kiinnitetään huomiota.

Rajapinnalla työskentely vaatii yhteisen kohteen ja sen parissa työskentelevän eri työyhteisöistä tulevien henkilöiden muodostaman tiimin (Konkola 2002, 182; Engeström 2005). Jos toimintajärjestelmistä tulee jo valmiiksi vahvoja työpareja, eikä tiimiytymistä uudessa ryhmässä tapahdu, saattavat vanhat työtavat jäädä voimaan, jolloin yhteistyö ei onnistu. Selkeän mallin luominen rajapinnalla työskentelyyn auttaa toiminnan jatkumista. (Engeström 2005, 238-240.) Vihreä keidas -pilotin järjestämät Suurpellon hyvinvointitapahtumat ovat Omnian ja Laurean välistä rajapintatoimintaa. Kohteena ovat olleet hyvinvointitapahtumat ja tiiminä kutakin tapahtumaa järjestävä opiskelija-opet-

tajatiimi. Koulii -hankkeen päättyessä Vihreän keitaan toiminta ja oppilaitosten rajapinnalla työskentelevät tiimit voivat jatkaa toimintaansa, kun yhteistyön suunnitteluun kiinnitetä erityistä huomiota.

Asteiden välisen yhteistoiminnan jatkumista voidaan edesauttaa toimintamallin luomisella. Alla olevassa taulukossa esitetään pedagoginen malli, jossa kiinnitetään huomiota pilotin toiminnan aikana esiin tulleisiin seikkoihin. Myös konkreettisen toiminnan kohteen määrittelyyn ja tiimin muodostumiseen tulee kiinnittää huomiota.

Vihreä keidas pilotin hyvinvointitapahtumat voidaan toteuttaa oppilaitosten välisenä yhteistyönä Suurpellossa tai muussa living lab ympäristössä. Malli myös mahdollistaa erilaisten yhteistyöprojektien toteuttamisen. Oleellista on sekä opettajien että opiskelijoiden muodostamat verkostot. Ne lisäävät tie-

Huomioitava asia	Käytänteet
Opetussuunnitelma	Opetussuunnitelman tavoitteet
Projektin nivominen opetussuunnitelmaan ja opintojaksoon	Mihin opintojaksoon projekti soveltuu Opintojen ja projektin laajuus (ov, op) Laajuudet voivat olla erilaisia eri oppilaitoksilla
Oppilaitosten käytänteet ja säännöt	Opetusmenetelmät Työssäoppiminen
Opiskelijoille annettava informaatio	Projektin täsmällinen kuvaus; mihin suurempaan kokonaisuuteen projekti liittyy, projektin tavoitteet, opiskelijoilta edellytettävä tuotos, mitä projektissa on tehty aikaisemmin, budjetti
Toiminnan kohteen määrittely	Opettajatiimi määrittelee toiminnan kohteen ja ohjeistaa tiimiä tekemään projektisuunnitelman
Tiimien muodostaminen	Yhteinen aloitus Tiimiytyminen Tehtävien jako
Tehtävänannot	Kirjalliset ja suulliset ohjeet, yhteiset ja oppilaitoskohtaiset ohjeet ja tehtävät, tehtävien palautusaikataulu
Toiminnan kohteen määrittely	Opettajat antavat tiimeille tehtävänannossa toiminnan kohteen, jonka tiimit edelleen tarkentavat ja rajaavat projektisuunnitelmassaan
Tiimien työskentely	Tiimin itsenäinen työskentely, roolien ja tehtävien jako tiimin sisällä, vastuu- ja yhteishenkilö, tiimitapaamiset, sähköposti, facebook, oppimisolusta (voivat olla erilaiset eri oppilaitoksissa)
Opettajien rooli	Ohjaaja, tiimin jäsen, taustatuki, apu ongelmatilanteissa, sparraaja
Aikataulu	Opettajien yhteistyö alkaa edellisen lukukauden aikana Opiskelijoiden aikataulu riittävän väljäksi Oppilaitoksilla voi olla vielä erilliset aikataulut Tiimien aikataulut
Projektin purku	Yhteinen tai oppilaitoskohtainen, opiskelijapalautte, raportointi ja projektin esitys muille opiskelijoille oppilaitoskohtaisesti
Arviointi	Oppilaitoskohtaisesti numeroarviointi tai suoritusmerkintä, mahdollisesti projektimerkintä opintosuoritusotteeseen

TAULUKKO 1. PEDAGOGINEN MALLI

donkulia erilaisista projekteista ja yhteistyömahdollisuuksista. Malli mahdollistaa toiminnan joustavan suunnittelun, toteutuksen ja kriittisten kohtien huomioimisen. Hyvät ja rohkaisevat kokemukset asteiden välisestä yhteistyöstä innostavat asettamaan tavoitteeksi yhteisen kansainvälisen projektin.

Lähteet

- Engeström, Y. 2005. *Developmental Work Research. Expanding Activity Theory In Practice*. Berlin: Lehmanns Media
- Kerosuo, H. 2006. *Boundaries in action : an activity-theoretical study of development, learning and change in health care for patients with multiple and chronic illnesses*. Helsinki : University of Helsinki.
- Konkola, R. 2002. Harjoittelun kehittämisprosessi ammattikorkeakoulussa ja rajavyöhyketoiminta uudenaikaisena toimintamallina. Teoksessa Tuomi-Gröhn, T. & Egeström, Y. (toim.) 2002. *Koulun ja työn rajavyöhykkeellä. Uusia työssä oppimisen mahdollisuuksia*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Lyytinen, A., Marttila, L. ja Kautonen, M. 2008. Tutkimus ja kehitystoiminnan haasteita ja mahdollisuuksia monialaisessa ammattikorkeakoulussa. Tieteen-, teknologian- ja innovaatiotutkimuksen yksikkö. Tampereen Yliopisto. Työraportteja 2/2008. Tampere: Kopio Niini Finland Oy.
- Meroni, A. and Sangiorgi, D. 2011. *Design for services*. Great Britain: MPG Books Group UK.
- Piirainen A. (toim.). 2008. *Ohjaus Learning by Developing -toimintamallissa*. Laurea-ammattikorkeakoulun julkaisusarja A67. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Raij, K. 2007. *Learning by Developing*. Laurea publications A 58. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Savonmäki, P. 2007. *Opettajien kollegiaalinen yhteistyö ammattikorkeakoulussa. Mikropoliittinen näkökulma opettajuuteen*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino
- Tuomi-Gröhn, T. 2002. *Kehittävä siirtovaikutus koulun ja työpaikan yhteistyön tavoitteena – tapaustutkimus lähihoitajien lisäkoulutuksesta*. Teoksessa Tuomi-Gröhn, T. & Egeström, Y. (toim.) 2002. *Koulun ja työn rajavyöhykkeellä. Uusia työssä oppimisen mahdollisuuksia*. Helsinki: Yliopistopaino.